

Sygn. akt I ACa 1562/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Marzena Konsek-Bitkowska (spr.)

Sędziowie: SA Edyta Jefimko

SO (del.) Paweł Pyzio

Protokolant: st. sekr. sąd. Monika Likos

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. K.

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 9 lipca 2013 r. sygn. akt I C 758/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od S. K. na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 1562/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 sierpnia 2013 roku powód S. K. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwoty 16.470 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 czerwca 2006 roku do dnia zapłaty, tytułem stosownego odszkodowania za naruszenie praw autorskich do utworu słowno-muzycznego(...) poprzez zamieszczenie słów i zapisu nutowego utworu w śpiewniku pt.(...) oraz zamieszczenie utworu na płycie CD pt. (...), które zostały dołączone do weekendowego wydania (...) W. z 24-25 czerwca 2006 roku.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc zarzut braku legitymacji procesowej czynnej powoda, nieudowodnienia rozmiaru szkody, a także zgłosił zarzut przedawnienia.

Wyrokiem z dnia 9 lipca 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że S. K. jest autorem muzyki oraz słów do utworu pt. (...)", zarejestrowanego w dniu 17 maja 2000 roku w Stowarzyszeniu (...) pod numerem systemowym (...). W dniu 24 czerwca 2006 roku egzemplarze gazety (...) ukazały się z dołączonym śpiewnikiem pt. (...) P. wszechczasów oraz płytą CD pt. (...). Zarówno w śpiewniku jak

i na nośniku CD umieszczony został utwór (...) pod zmienionym tytułem (...) wraz ze wzmianką, że autor utworu jest nieznanym.

W dniu 26 czerwca 2006 roku powód wystosował drogą elektroniczną do Związku (...) zapytanie w sprawie wydanego utworu i uzyskał informację, że Związek nie jest wydawcą śpiewnika ani płyty. Powód wystosował identyczne pismo do R. W. – pracownika (...), który poinformował powoda, że wszystkie utwory znajdujące się na płycie zostały poddane weryfikacji przez (...) i zakwalifikowane jako utwory niechronione prawem autorskim. W dniu 30 sierpnia 2006 roku powód za pośrednictwem poczty elektronicznej wysłał do Wydawnictwa (...) propozycję ugody, na którą nie otrzymał odpowiedzi. W dniu 8 maja 2012 roku powód wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty opiewające na kwotę 16.470 zł.

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie, choć nie ulega wątpliwości, że utwór powoda podlega ochronie autorsko-prawnej. Z treści żądania zawartego w pozwie wynika, że intencją powoda było uzyskanie odszkodowania w związku z naruszeniem praw majątkowych, z tytułu bezprawnego udostępnienia utworu powoda w postaci śpiewnika i płyty CD dołączonych do weekendowego wydania (...).

Sąd uznał, że nie doszło do naruszenia autorskich praw osobistych, gdyż nie sposób utożsamiać utworu(...) tylko i wyłącznie z powodem, skoro w wyszukiwarce internetowej, po wpisaniu tego tytułu można odnaleźć imię i nazwisko powoda, ale także natrafić można na tytuł(...)oraz na wielu muzyków, którzy wykonują ten utwór, jak chociażby zespół (...). Laikowi trudno jest w sposób jednoznaczny określić autora tego utworu i jego pierwotny tytuł.

Zdaniem Sądu Okręgowego powód nie udowodnił, że pozwane wydawnictwo wyrządziło mu szkodę. Nie udowodnił w szczególności, że utwór jego autorstwa figuruje w mediach tylko pod jednym tytułem(...), lecz wręcz przyznał, iż ma świadomość tego, że utwór ma więcej niż jeden tytuł. Również z tej przyczyny roszczenie powoda o rekompensatę pieniężną za naruszenia jego osobistych praw autorskich nie zasługiwało na uwzględnienie. Także żądanie odszkodowania z tytułu bezprawnego rozpowszechnienia utworu nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd uznał, że żądanie strony powodowej pozostaje bez związku z ochroną autorsko-prawną, nie dotyczy ani ochrony autorskich praw osobistych, ani także autorskich praw majątkowych w rozumieniu ustawy. Ocena żądania strony powodowej wymagała, zdaniem Sądu Okręgowego, rozważenia ogólnych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 415 k.c., a powód nie udowodnił żadnej z przesłanek tej odpowiedzialności.

Od wyroku Sądu Okręgowego powód wywiódł apelację, zaskarżając wyrok w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji granic swobodnej oceny dowodów, wybiórcze potraktowanie materiału dowodowego które doprowadziło do naruszenia 5 k.c., poprzez jego niezastosowanie dla oceny zachowania pozwanej, która postępując w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego naruszyła prawa autorskie powoda i uzyskała z tego tytułu korzyści majątkowe;
2. sprzeczność ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego;
3. naruszenie art. 233 §1 k.p.c. przez błędną ocenę dowodu z zeznań powoda i w konsekwencji poczynienia ustalenia, jakoby powód wiedział, że jego utwór (...) w chwili naruszenia przez pozwaną jego praw występował również pod tytułem (...),
4. naruszenie art. 79 ust. 1 pkt 3 b ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych przez przyjęcie, że pozwana nie ponosi winy za naruszenie praw autorskich powoda do utworu (...) i jego publikację na płycie CD i w śpiewniku pod zmienionym tytułem i z podaniem informacji, że autor jest nieznanym.
5. naruszenie art. 16 Ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, poprzez uznanie za nieudowodnione okoliczności, iż powód S. K. jest autorem utworu słowno-muzycznego (...)

6. naruszenie art. 78 ust. 1 Ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów w szczególności uznanie za nie udowodnione, iż powód doznał szkody niemajątkowej,

7. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegające na przyjęciu, że roszczenia powoda powinny podlegać ocenie przesłanek zgodnie z art. 415 K.c., mimo że powód wskazywał, że oparł swoje żądania na art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a nie na ust. 3 lit. a) tego artykułu. Podniósł też, że gdyby nawet Sąd uznał winę pozwanej za nieudowodnioną, to powinien był zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt. 3 lit b zasądzić sumę równą dwukrotności wyrządzonej szkody.

Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany wnosił o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Mimo rażąco błędnego uzasadnienia, zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a to z uwagi na skuteczne podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia. Powyższe przesądza o bezzasadności apelacji. Większość zarzutów apelacji była przy tym bezzasadna, z wyjątkiem zarzutu naruszenia art. 415 k.c. oraz art. 79 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej: prawo autorskie), jednak nawet ten zarzut sformułowany został o tyle błędnie, że powód powoływał się na przepis art. 79 prawa autorskiego w brzmieniu późniejszym niż zdarzenie wyrządzające szkodę.

Niezrozumiały jest zarzut naruszenia art. 16 prawa autorskiego, przez uznanie za nieudowodnione autorstwa utworu (który to zarzut winien być prawidłowo zakwalifikowany jako zarzut dokonania błędnych ustaleń faktycznych), skoro Sąd Okręgowy wyraźnie ustalił, że powód jest autorem wskazanego utworu, zarówno w warstwie słownej jak i muzycznej.

Powoływanie się przez Sąd Okręgowy, a za nim także przez powoda w apelacji na art. 78 ust. 1 prawa autorskiego jest chybione, skoro powód dochodził w tym procesie wyłącznie roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych, o czym dobitnie zaświadcza treść petitum pozwu. Nie było zatem w ogóle podstaw do zajmowania się w ramach tego procesu kwestią naruszenia praw osobistych.

Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że roszczenia powoda powinny podlegać ocenie na podstawie art. 415 k.c., prawidłowo winien być sformułowany jako zarzut naruszenia prawa materialnego. Zarzut naruszenia tego przepisu jest rzeczywiście trafny, podobnie jak zarzut naruszenia art. 79 ust. 1 prawa autorskiego, z tym że w brzmieniu obowiązującym w czerwcu 2006 roku a nie obecnie. Podstawą rozstrzygnięcia winien bowiem być art. 79 ust. 1 prawa autorskiego w brzmieniu obowiązującym w dacie zdarzenia wyrządzającego szkodę. Przepis ten nie dzielił się wówczas na punkty i podpunkty a brzmiał następująco: „Twórca może żądać od osoby, która naruszyła jego autorskie prawa majątkowe, zaniechania naruszenia, wydania uzyskanych korzyści albo zapłacenania w podwójnej, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione, potrójnej wysokości stosownego wynagrodzenia z chwili jego dochodzenia; twórca może również żądać naprawienia wyrządzonej szkody, jeżeli działanie naruszającego było zawinione.”

Nie budzi wątpliwości, że przepis ten, podobnie jak obecnie obowiązujący art. 79 ust. 1 pkt. 3 prawa autorskiego, regulował zasady odpowiedzialności deliktowej sprawcy naruszenia majątkowych prawa autorskich. Tak wskazuje Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 grudnia 2012 r. I CNP 25/12 OSNC 2013/7-8/89 a także w wyroku z dnia 11 sierpnia 2011 r., I CSK 633/10, OSNC 2012/3/37, wywodząc, że za przyjęciem odszkodowawczego i deliktowego charakteru wspomnianych roszczeń przemawiają następujące argumenty prawne: pozaumowny charakter odpowiedzialności podmiotu naruszającego autorskie prawa majątkowe w sposób bezprawny, wynagrodzenie jako zryczałtowane odszkodowanie, obiektywizacja odpowiedzialności naruszającego i nasilenie elementów represyjności charakterystyczne dla odpowiedzialności deliktowej, a także współsprawstwo deliktowe

kilku podmiotów naruszających majątkowe prawo autorskie (art. 422 k.c.). W drugim z powołanych orzeczeń Sąd Najwyższy wskazał, że pomimo braku precyzji w treści przepisu art. 79 ust. 1 prawa autorskiego, obowiązującego od dnia 1 stycznia 2003 r., z jego wykładni językowej wynika, że roszczenie o zapłatę podwójnej oraz potrójnej wysokości stosownego wynagrodzenia miało od początku charakter odszkodowawczy i realizowało się na skutek deliktu w postaci niezawinionego lub zawinionego naruszenia przez sprawcę autorskiego prawa majątkowego.

Sąd Apelacyjny podziela w całości powyższą wykładnię. Słusznie zatem podnosił pozwany, że termin przedawnienia rozważanego roszczenia wynosi trzy lata, stosownie do treści art. 442¹ § 1 k.c. Przepis powyższy został dodany przez ustawę z dnia 16 lutego 2007 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 538), która weszła w życie w dniu 10 sierpnia 2007 r. Zgodnie z art. 2 powyższej ustawy do roszczeń, o których mowa w art. 1 ustawy, powstałych przed dniem jej wejścia w życie, a jeszcze nieprzedawnionych według przepisów dotychczasowych, stosuje się przepisy art. 442¹ § 1 k.c. Powód dowiedział się o szkodzie i osobie za nią odpowiedzialnej pod koniec czerwca 2006 roku, zatem dochodzone w tej sprawie roszczenie przedawniło się z końcem czerwca 2009 roku. Zarzut przedawnienia okazał się wobec tego skuteczny. Powód nie wykazał, aby wystąpienie z powództwem dopiero w sierpniu 2012 roku związane było ze szczególnymi okolicznościami, które usprawiedliwiłyby tak znaczną opieszałość w dochodzeniu swoich praw przed sądem. W sprawie brak takich okoliczności, które pozwalałyby ocenić podniesienie zarzutu przedawnienia przez stronę pozwaną za nadużycie prawa (art. 5 k.c.).

W konsekwencji, choć nie sposób zgodzić się z oceną prawną zaoferowaną przez Sąd I instancji, to jednak zaskarżony wyrok odpowiada prawu. Z tych względów apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.